

ที่ ศย ๐๑๖/๕๓๒๔๓

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วย พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์ ตัวนมาก ที่ นร ๐๕๐๓/ว (ล) ๑๙๕๒๑ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์แจ้งว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วย พ.ศ. เพื่อดำเนินการ จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควร เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรณรงค์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการของร่างกฎกระทรวงดังกล่าว แต่มีข้อสังเกตบางประการ ดังนี้

๑. ตามร่างข้อ ๑ นิยามคำว่า “หนังสือแสดงเจตนา” หมายความว่า หนังสือแสดงเจตนาล่วงหน้าของบุคคลผู้ทำหนังสือแสดงเจตนา...” นั้น เห็นว่า เจตนารมณ์ของร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ เพียงต้องการให้การแสดงเจตนามีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ซึ่งหลักฐานดังกล่าวจะทำให้เมื่อใดก็ได้ แต่ต้องมีก่อนที่แพทย์จะดำเนินการ จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดคำว่า “ล่วงหน้า” ไว้ เพราะบางกรณีอาจเป็นการแสดงเจตนาภายหลังจากได้รับแจ้ง

เหตุที่ ...

เหตุที่จะทำให้เกิดถึงวาระสุดท้ายของชีวิตหรือการทรมานดังกล่าวแล้ว และตามร่างข้อ ๔ (๔) กำหนดว่ากรณีผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาอยู่ระหว่างการตั้งครรภ์ ให้หนังสือแสดงเจตนามีผลก็ต่อเมื่อนั้นพ้นจากสภาพการตั้งครรภ์ นั้น เห็นว่า การทำหนังสือแสดงเจตนาเป็นการกำหนดวิธีการดำเนินการว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือเงื่อนไขตามที่ระบุในหนังสือให้ดำเนินการอย่างไร โดยมีผลเป็นการแสดงเจตนาทันทีนับตั้งแต่เวลาทำหนังสือ ส่วนแพทย์มีหน้าที่เมื่อใดโดยหลักแล้วย่อมเป็นไปตามเจตนาของผู้รับบริการที่ระบุในหนังสือ ดังนั้น ควรตัดถ้อยคำว่า “ล่วงหน้า” ตามร่างข้อ ๑ ออก และปรับถ้อยคำในร่างข้อ ๔ (๔) จาก “ให้หนังสือแสดงเจตนามีผลก็ต่อเมื่อ...” เป็น “ให้ดำเนินการตามหนังสือเมื่อ...”

๒. ตามร่างข้อ ๑ นิยามคำว่า “สภาพผักถาวร” เป็นถ้อยคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษโดยตรง (Vegetable Stage) เห็นว่า ควรปรับถ้อยคำให้เหมาะสม เช่น “สภาพที่ผู้รับบริการอยู่ในภาวะสมองตาย...” เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การกำหนดคำนิยามก็เพื่อประโยชน์ในการจำกัดความหมายของถ้อยคำที่จะนำมาใช้ในร่างกฎกระทรวง แต่เมื่อพิจารณาร่างกฎกระทรวงแล้วไม่มีเนื้อหาที่จำเป็นต้องใช้นิยามคำว่า “สภาพผักถาวร” จึงควรตัดออก

๓. ตามร่างข้อ ๒ วรรคสอง ที่กำหนดให้อาจารย์ชื่อบุคคลใกล้ชิดที่ผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาให้ความไว้วางใจ ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถสมบูรณ์ตามกฎหมายไว้ด้วย เพื่อทำหน้าที่อธิบายความประสงค์ที่แท้จริงของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาที่ระบุไว้ไม่ชัดเจน นั้น เห็นว่าเป็นการบัญญัติที่อยู่นอกหลักการตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีได้กำหนดให้มีบุคคลดังกล่าวไว้ ทั้ง การกำหนดให้มีผู้อธิบายความประสงค์ของผู้ทำหนังสือ หากบุคคลดังกล่าวอธิบายแตกต่างจากความประสงค์ที่แท้จริงของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนา อาจเกิดปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่าจะถือเอาเจตนาที่แสดงหรืออธิบายโดยบุคคลใกล้ชิดนั้นหรือเจตนาของผู้รับบริการเป็นหลัก

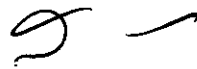
๔. ตามร่างข้อ ๔ (๑) กำหนดว่าเมื่อผู้ทำหนังสือเข้ารับการรักษาด่วนในสถานบริการสาธารณสุขแล้ว ให้ผู้เก็บรักษาหนังสือแสดงเจตนาแสดงหนังสือต่อเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้า เห็นว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นเรื่องที่กำหนดให้ผู้ป่วยเป็นผู้ทำหนังสือไว้แล้วให้นำมาแสดงต่อผู้ให้บริการ การกำหนดให้ผู้อื่นเก็บรักษาหนังสือแสดงเจตนาแล้วให้นำมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ อาจเกิดปัญหาความน่าเชื่อถือของหนังสือ เช่น กรณีที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาด่วนและไม่มีสติสัมปชัญญะ และญาติที่นำหนังสือแสดงเจตนามาให้เจ้าหน้าที่เป็นทนายที่มีส่วนได้เสียในการตายของผู้ป่วย

๕. ตามร่างข้อ ๔ (๒) วรรคสอง กำหนดว่าในกรณีที่ผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจะรับรู้หรือสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามปกติ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้รับผิดชอบการรักษาแจ้งญาติหรือบุคคลใกล้ชิดเช่นเดียวกับวรรคแรก นั้น คำว่า “แจ้งญาติหรือบุคคลใกล้ชิดเช่นเดียวกับวรรคแรก” ยังไม่ชัดเจนว่ามีความหมายอย่างไร

๖. ตามร่างข้อ ๔ (๓) กำหนดให้กรณีมีปัญหาการดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาหรือตีความหนังสือแสดงเจตนา ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้รับผิดชอบการรักษาควรปรึกษาหารือกับบุคคลใกล้ชิดตามข้อ ๒ วรรคสอง หรือญาติผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาเพื่อกำหนดแนวทางการดูแลรักษาต่อไป นั้น เห็นว่า เจตนาของกฎหมายเป็นไปเพื่อไม่รับการรักษาหรือยุติการรักษาตามเจตนาของผู้ทำหนังสือ แต่ตามร่างข้อ ๔ (๓) เป็นการปรึกษาหารือกับบุคคลใกล้ชิดหรือญาติผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาเพื่อกำหนดแนวทางการดูแลรักษาต่อไป ซึ่งไม่ใช่หลักการของมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตราวุธ เบญจกุล)
รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม รักษาการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

กลุ่มพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑

E-mail ojta@coj.go.th